

JEUDI 21 Février 1929 KỶ TƯ NIÊN THÁNG GIÊNG Ngày mồng 12

Đuốc Nhà Nam

Tòa soạn: 72, Rue Lagrandière - SAIGON Điện thoại: 696.

Xuất bản ngày thứ ba, thứ năm và thứ bảy

LESEZ LESAL HINGCHINE N° 1427

ĐOÀN THỂ

Hai người bạn đi ngoài đường nơi xứ lạ... Hai người bạn đi ngoài đường nơi xứ lạ, có đôi bạn, thương nhau, bình nhau, thì không sợ ai... Hai người bạn đi ngoài đường nơi xứ lạ, có đôi bạn, thương nhau, bình nhau, thì không sợ ai...

Trong một xóm có 5 cái nhà, 1 cái nhà giàu, 4 cái nhà nghèo... Trong một xóm có 5 cái nhà, 1 cái nhà giàu, 4 cái nhà nghèo, có đôi bạn, thương nhau, bình nhau, thì không sợ ai...

Nếu có dân xóm khác, hay là dân khác xóm nói đến kia, hay là dân xóm nói đến kia... Nếu có dân xóm khác, hay là dân khác xóm nói đến kia, hay là dân xóm nói đến kia...

Nước ta rộng lớn từ ranh nước Tàu đến biển Camau... Nước ta rộng lớn từ ranh nước Tàu đến biển Camau, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Việc đoàn thể có được cũng không, là do ý muốn của mỗi người... Việc đoàn thể có được cũng không, là do ý muốn của mỗi người, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Đến nay dân Trung-Huê tình hình thấy rõ minh lắm... Đến nay dân Trung-Huê tình hình thấy rõ minh lắm, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Hôm nay họ phải nhận chính phủ quốc dân Nam-kinh... Hôm nay họ phải nhận chính phủ quốc dân Nam-kinh, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Hội vận-quốc lập-cường phải cho Trung-Huê đi vào hội nghị... Hội vận-quốc lập-cường phải cho Trung-Huê đi vào hội nghị, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Đàn Trung-Huê được kù kính người nhưn ngày bữa nay... Đàn Trung-Huê được kù kính người nhưn ngày bữa nay, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Đông bào xin nhớ hai chữ Đoàn-thể... Đông bào xin nhớ hai chữ Đoàn-thể, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Nhứt thực

Các nhà thiên-văn vận quốc đã xem xét các tinh tú trên trời... Các nhà thiên-văn vận quốc đã xem xét các tinh tú trên trời, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Nhứt thực là khi nào mặt trăng, chạy vòng chung quanh mặt trời... Nhứt thực là khi nào mặt trăng, chạy vòng chung quanh mặt trời, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Ở Saigon: khởi sự 12 giờ 23 phút... Ở Saigon: khởi sự 12 giờ 23 phút, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Cậu Louis, con ông Địn, ngợc-Chấn, tri phủ tại phòng văn quan... Cậu Louis, con ông Địn, ngợc-Chấn, tri phủ tại phòng văn quan, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

(Tòa kiểm duyệt bỏ)

Hỉ tín

Bản báo hay tin rằng đêm ngày mồng 10 tháng giêng Annam này... Bản báo hay tin rằng đêm ngày mồng 10 tháng giêng Annam này, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

(Tòa kiểm duyệt bỏ)

Một người Tây

chủ sở mộ cu-li hi annam bán chệt

Ngày mùng 8 tháng hai tây năm 1928, giữa tòa Đại-hình Saigon, lúc xế vụ Phở-Rừng... Ngày mùng 8 tháng hai tây năm 1928, giữa tòa Đại-hình Saigon, lúc xế vụ Phở-Rừng...

Các người cầm quyền cai trị, việc công và việc riêng nên xét nghĩa của nơi này... Các người cầm quyền cai trị, việc công và việc riêng nên xét nghĩa của nơi này, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

(Tòa kiểm duyệt bỏ)

Tục ngữ có câu: «MỒI ĐẠI LÀI CHIU BÓN»... Tục ngữ có câu: «MỒI ĐẠI LÀI CHIU BÓN», dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

(Tòa kiểm duyệt bỏ)

Ở giữa hạ-ngự-viện bên Pháp quan Thượng-tho bộ Thuộc-địa... Ở giữa hạ-ngự-viện bên Pháp quan Thượng-tho bộ Thuộc-địa, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

độc giới, thì sẽ gọi là ngàn thêm, còn nếu qua đó có hao hết mảy... độc giới, thì sẽ gọi là ngàn thêm, còn nếu qua đó có hao hết mảy...

Đó cũng là tại dân Nam-Việt đã quá... Đó cũng là tại dân Nam-Việt đã quá, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Annam giết ông Bazin... Annam giết ông Bazin, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Làm chỉ đi nữa chẳng khời như, trạng râm tháng trước, tháng sau lại có trạng râm... Làm chỉ đi nữa chẳng khời như, trạng râm tháng trước, tháng sau lại có trạng râm...

Chung tôi nhượng cho chánh-phủ Pháp ở Đông-Dương cái quyền sắp đặt điều đình cho yên lòng kẻ dưới mà thuận tình người trên... Chung tôi nhượng cho chánh-phủ Pháp ở Đông-Dương cái quyền sắp đặt điều đình cho yên lòng kẻ dưới mà thuận tình người trên...

Hôm nay chúng tôi chưa gặp vận số... Hôm nay chúng tôi chưa gặp vận số, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Dân chúng tôi ngợc, ngoài thấy rõ nước có của ai thấp, ai cao... Dân chúng tôi ngợc, ngoài thấy rõ nước có của ai thấp, ai cao, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Không cần chi phải, lừa đảo Vụ ông Bazin thác-dây, nếu cứ theo lẽ tự nhiên, mà nói rằng vì dân cu-li tức giận mà giết ông Địn, bắt bảy người, và lột đi những công vụ này thành ra có một số khác... Không cần chi phải, lừa đảo Vụ ông Bazin thác-dây, nếu cứ theo lẽ tự nhiên, mà nói rằng vì dân cu-li tức giận mà giết ông Địn, bắt bảy người, và lột đi những công vụ này thành ra có một số khác...

Muốn tìm người giết ông chủ sở mộ cu-li thì nên hỏi mảy chực ngàn người là pha số cao-sư và các mớ than thì rõ... Muốn tìm người giết ông chủ sở mộ cu-li thì nên hỏi mảy chực ngàn người là pha số cao-sư và các mớ than thì rõ, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Tin trong nước

Cuộc hát giúp cho hội Thế-Thảo Công-giới... Cuộc hát giúp cho hội Thế-Thảo Công-giới, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Thật là một cuộc hát rất độn hoan nghinh nơi quận Công-giới lần thứ nhất... Thật là một cuộc hát rất độn hoan nghinh nơi quận Công-giới lần thứ nhất, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Thật rất may mắn thay mà đảng thấy công chúng quận Công-giới hết dạ hoan nghinh... Thật rất may mắn thay mà đảng thấy công chúng quận Công-giới hết dạ hoan nghinh, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Ngòi qui ông qui ngài cùng qui khách quận Công-giới chúng tôi đảng thấy qui ông qui ngài sau này cũng đến xem hát đêm ấy nữa... Ngòi qui ông qui ngài cùng qui khách quận Công-giới chúng tôi đảng thấy qui ông qui ngài sau này cũng đến xem hát đêm ấy nữa, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Đúng tám giờ rưỡi rung chuông, giờ mùng, thấy chực bươm bươm, rồi kẻ khởi sự hát xuất đầu, cho đến 12 giờ khuya, vắng hát xuất đầu, có M. Thôm là ông Đốc học trường Công-giới, đương kim chủ hội trường hội Thế-thảo Công-giới ra xin thay mặt cho hội nghị mà tỏ lòng cảm tạ khán giả có dạ nhiệt thành đến rất đông đảo mà giúp cho hội nghị được kỳ sảng... Đúng tám giờ rưỡi rung chuông, giờ mùng, thấy chực bươm bươm, rồi kẻ khởi sự hát xuất đầu, cho đến 12 giờ khuya, vắng hát xuất đầu, có M. Thôm là ông Đốc học trường Công-giới, đương kim chủ hội trường hội Thế-thảo Công-giới ra xin thay mặt cho hội nghị mà tỏ lòng cảm tạ khán giả có dạ nhiệt thành đến rất đông đảo mà giúp cho hội nghị được kỳ sảng...

Cám tạ xong kẻ hội kiến cấp bằng kỳ niệm cho qui hội viên đã hảo tâm giúp tiền cho hội nghị... Cám tạ xong kẻ hội kiến cấp bằng kỳ niệm cho qui hội viên đã hảo tâm giúp tiền cho hội nghị, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Phân phát cho hội viên danh sách, thì tiếp hát luôn xuất thứ nhì đến 2 giờ khuya mới vắng... Phân phát cho hội viên danh sách, thì tiếp hát luôn xuất thứ nhì đến 2 giờ khuya mới vắng, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Hay tin cậu Marchetto toàn cậy 10 sắc trong thành san-dá, thì tới bất nghĩ ngợi mãi mà không ra... Hay tin cậu Marchetto toàn cậy 10 sắc trong thành san-dá, thì tới bất nghĩ ngợi mãi mà không ra, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

VIỆC ĐÃ QUA thành ra việc mới

Điều thứ nhất - Xin Chánh-phủ mau mau thi thảo trong xứ Đông-Dương ta một cái chánh sách khoa học, và thích hợp với sự tiến hóa của dân ta... Điều thứ nhất - Xin Chánh-phủ mau mau thi thảo trong xứ Đông-Dương ta một cái chánh sách khoa học, và thích hợp với sự tiến hóa của dân ta, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Điều thứ hai - Xin cho dân Annam có quyền cử đại biểu để bảo thủ lợi quyền dân trong xứ Đông-Dương và tận nơi đất Pháp... Điều thứ hai - Xin cho dân Annam có quyền cử đại biểu để bảo thủ lợi quyền dân trong xứ Đông-Dương và tận nơi đất Pháp, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Điều thứ ba - Cho, những người bần quả, hề ai có đủ thì thức theo luật buộc, thì đừng quyền lập pháp dân Pháp... Điều thứ ba - Cho, những người bần quả, hề ai có đủ thì thức theo luật buộc, thì đừng quyền lập pháp dân Pháp, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Điều thứ tư - Xin quyền tự do trong cuộc lập và viết báo chữ Quốc-ngữ... Điều thứ tư - Xin quyền tự do trong cuộc lập và viết báo chữ Quốc-ngữ, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Điều thứ năm - Xin quyền tự do trong việc ngôn luận, và trong cuộc hội hiệp và đoàn tụ... Điều thứ năm - Xin quyền tự do trong việc ngôn luận, và trong cuộc hội hiệp và đoàn tụ, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Điều thứ sáu - Xin quyền tự do lập trường học và đi học ngoài quốc... Điều thứ sáu - Xin quyền tự do lập trường học và đi học ngoài quốc, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Điều thứ bảy - Xin hủy cái quyền đảng bô-tu riêng của các quan Thống-sứ và Công-sứ trong mấy xứ Bảo-hộ... Điều thứ bảy - Xin hủy cái quyền đảng bô-tu riêng của các quan Thống-sứ và Công-sứ trong mấy xứ Bảo-hộ, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Điều thứ tám - Xin cho quan lại Tây và quan lại Annam ăn đồng lương bổng, đồng công cang thì đồng bổng lộc... Điều thứ tám - Xin cho quan lại Tây và quan lại Annam ăn đồng lương bổng, đồng công cang thì đồng bổng lộc, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Điều thứ chín - Xin quyền tự do xuất đươc đảng đi qua Pháp hay là ra ngoài quốc... Điều thứ chín - Xin quyền tự do xuất đươc đảng đi qua Pháp hay là ra ngoài quốc, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

Điều thứ mười - Xin sự số năm đi lính xuống cho bằng hạng của lính Tây... Điều thứ mười - Xin sự số năm đi lính xuống cho bằng hạng của lính Tây, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

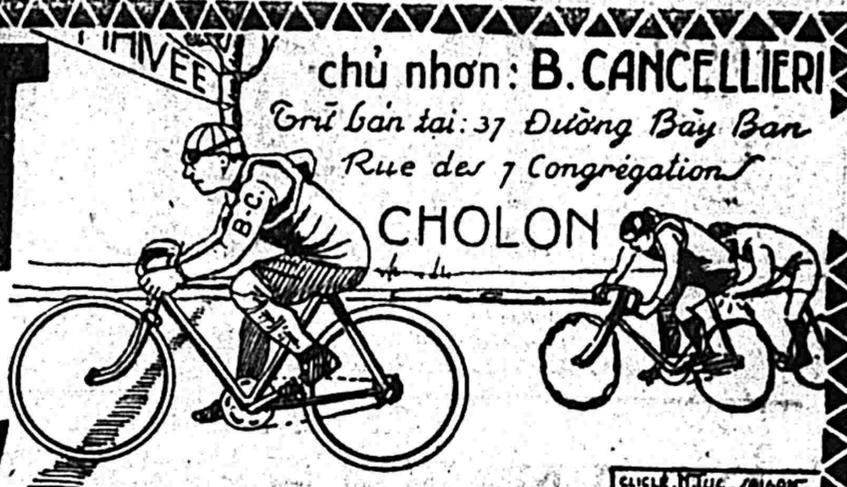
Điều thứ mười một - Xin đem các pháp luật về nhưn công của Pháp mà thi hành trong Đông-Dương... Điều thứ mười một - Xin đem các pháp luật về nhưn công của Pháp mà thi hành trong Đông-Dương, dân tộc ta đông hai mươi triệu con người...

BECE SPORT

CHỦA CỬA CÁC HIỆU XE ĐUA chế riêng cho người Annam dùng

chủ nhân: B. CANCELLIERI
Trụ sở tại: 37 Đường Bàu Bàng
Rue des 7 Congrégations
CHOLON

CYCLE HUNG SAIGON
17, rue Amiral Dupre

Quan hải Túng thư

Quan hải túng thư xuất bản những cuốn sách sau này rất là có ích, anh em mua xem, đủ gây niềm tự ái cho nước nhà

- 1. Lịch sử nhân loại 0 25
- 2. Thế giới cương quốc (chính thể) 0 26
- 3. Phụ nữ văn minh 0 29
- 4. Cha b trị nước Nhật 0 17
- 5. Xã hội luận 0 28
- 6. Đông tây văn hóa quyền thượng... 0 25
quyển hạ... 0 20
- 7. Trí khôn 0 10
- 8. Kinh tế học tiêu sử 0 25
- 9. Văn minh Âu-Mỹ 0 12
- 10. Chánh trị nước Trung-hoa 0 20
- 11. Thực dân lịch sử 0 40

Từ này về sau sẽ xuất bản mỗi tháng một cuốn ai muốn mua là hay mua năm, xin gửi thơ và tiền c' o Ông ĐÀO-DUY-ANH.
Quan-hải thư điếm,
Quai Đống-ba, Huế.

RÉ THIẾT RÉ: RÉ THIẾT RÉ:

VALISES
Đủ kiểu - Bằng da
TRỞ BAN TẠI HIỆU
Nguyen-van-Trần
94-96, Bd Bonnard
SAIGON
TÉLÉPHONE: N° 178

Ecole Nguyễn-văn-Mười

10, Rue Martin des Faillères
en face de la gare de Dakso

Dạy học
1° Đánh máy viết (Dactylographe)
2° Làm sổ sách thương mại (comptabilité)

Quý-vị thương-gia

Quý vị thương gia và diên chủ ở Saigon, Cholon, Mytho, Thudaumot, Bienhoa cùng máy tình lân cận.

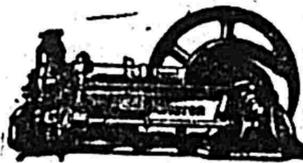
Vi sao mà máy ông không thấy lời lẽ cho đành rành, như cái nhà buôn người Langsa vậy?...
Và một hai khi phải bị khách tận lời mà không thấy, là không hay là vậy...

Muốn tranh cho khỏi máy sự đó thì quý ông hãy chịu tốn lời 30 p. tới 50 p. một tháng, thì sẽ sách ông, sẽ có một người Langsa trước học tại trường cao đẳng thương mại ở Paris, lãnh bao hết và sắp đặt một cách kỹ lưỡng theo luật thương mại.

Như vậy mỗi tháng thấy rõ ràng lời lẽ, nơi đâu, xai phé cách nào...
Xin viết thơ hay là đến tại nhà M. Nguyễn-phong-Tân ở Paris *Moden Tailor* 2 rue Salourain mà thương nghị.

NGUYỄN-VĂN-CHỨC

28, Rue Amiral Courbet SAIGON

Thật là một chiếc máy may đẹp, đã ráp hơn 40 cái nhà máy rồi đưa sang vào lòng quý khách.

Máy may chạy bằng motor của Masout hay là máy làm chày trên. Máy nhỏ đi nữa, máy làm thật chắc, bền, giá phải chăng.

Đứng lên! Đứng lên!
Chị em bạn gái
NỮ-GIỚI TÔNG-THO
đã ra đời

NỮ-GIỚI TÔNG-THO là cơ quan bảo-thủ lợi-quyền phụ-nữ Việt-Nam.

NỮ-GIỚI TÔNG-THO là bộ sách chung của chị em bạn gái để cổ-dộng Nữ-công, Nữ-hội, Nữ-quyền.

NỮ GIỚI TÔNG-THO (dùng-nhóm) xin hoan-nghinh các chị em bạn gái, anh em bạn trai có ý kiến hay, văn-chương, nhả, đem bàn hay viết cho.

Sách đẹp, văn mới, tư tưởng mới.

MUA MAU KÈO HẾT
Giá bán:
1 năm 30 cuốn... 10 \$00
6 tháng 18 cuốn... 5 00
1 cuốn... 0 30

Mandut và thơ từ gửi cho:
Madame ĐÀNG-THỊ-HỒI.
NỮ-GIỚI TÔNG-THO.
67, Rue Mac Mahon Saigon

Ra ơn cứu thê

Tại Chợ Quán có xuất hiện ra 2 vị rất hảo tâm, xin đọc giá lưu ý.

1- Ông Trịnh-khánh-An số 77 đường Boulevard Gallieni cho thuốc thiên thời.

2- Bà Hà-minh-Phái (bà-phú-Phái) số 85 đường Boulevard Gallieni, cho thuốc phong thuốc cuối.

Thuốc cho không lấy tiền, nhưng mà xin nhớ đem về theo đúng thuốc. May mà được lành bệnh thì xin giới thiệu vào nhật báo cho công chúng biết mà tìm đến mà xin.

Pensionnat Diên-Quan Soctrang

Enseignement primaire franco-Indigène

Trường tư Diên-quan tại Soctrang có dạy từ lớp hạ học đến lớp thi cấp bằng sơ học. Có lãnh học trò học trong (internes) và học ngoài (externes) ngày tựu trường 7 mars 1929 (28 tháng Giêng).

Le Directeur: P. DIÊN.
Soctrang.

Nhò mà lớn

Nhà máy xay Phan-vân-Tạo tại chợ Calthia xay 24 giờ đặng 1500 gĩa, xay mau, gạo tốt; Gĩa rẻ, Lọt to.

Hàng Lụa Annam

Cửa hàng P. LÉ-PHÁT-VINH
[đặt]
Qual de Belgique Caukh
Téléphone n° 467
LÀNH, NHIỀU, TUSSOR
HÀNG MAU
Tốt, rẻ, màu chẳng khi nào phai.

Chị giùm

Thuốc Thiên-thời ra thần hiệu, cho không làm phước

Mỗi năm tới tháng này trong dân gian hay mắc bệnh Thiên-thời, như là một Camau, Glaris, bacili, bọ dậu đi gét mướn hay mắc bệnh ấy. Vậy nên tôi chỉ cho quý ông diên chủ các nơi, biết chỗ nào thuốc là sẵn trong nhà, phòng giúp kẻ nghèo nàn trong cơn lâm bệnh.

Thuốc ấy hiệu là "Té-chung-tất" thăng-luân của tiệm Mộng-Lương-Đường ở số 40, đường Đại-Ngũ (Soctrang) có toa và đơn, lấy cách dùng; dùng dần khá đó, nên tôi "Thái-Vi" Saigon đã dẫn nghiệm rồi và cho phép chủ-tiệm được tự-tiện chế ra để cứu người.

Vậy bất luận là lạ, quen, xa, gần, muốn hỏi giờ nào cũng được. Còn ở xa viết thư để chỗ ở cho rành, ai chủ-tiệm chịu hiểu, gửi, gửi thuốc cho không.

Càng tôn kềm chỉ mà cứu được mạng người, tưởng quý-ông qui bà nên chiếu cố đến, hơn là lập luận công chúa, xin lưu ý.

Người gửi gắm:
PHAN-ĐÌNH-LONG
(Nga-đài)

Học-phí

Học viết bằng máy mỗi tháng... 8\$00
Học làm sổ sách... 8 00
Học đủ ba tháng thì thiệu nghệ.

Lương-y Quảng Đông

Ông Hà-vi-Quang chuyên trị bệnh đăm, ho, thổ-huyết, tiệt-huyết, nghệt, trúng phong, đau bại, hoàn thiên vi thủy thấp, các chứng Trị bình con mắt và các chứng bệnh đơn bà.

Xin đến nước Ông Hà-vi-Quang có bằng-cấp tốt nghiệp trường chuyên môn Y-học Quảng-dông.

Số 7 đường Marchaiso
Cholon

Cho thuốc không lấy tiền

Một dây bệnh thời khí đã có lời rất nơi miền Sa-dec.

Vậy tôi xin cho ai nấy hay rằng: tại nhà tôi có chung bát thuốc cứu của quan chủ làm Bê-trơ đã đăng trong báo "Nông-Cổ-Miền-Đàm" năm 1904, nay tôi đã chưng sẵn để phụng ai có phỉ bệnh nguy ấy, xin đến lấy nhà tôi, tôi sẽ cho không, không tốn lệ phí chi nào.

Một gói một đấu phải nhỏ là đem theo 1 vagon lấy thuốc rượu.

Hầu đây có một bài thuốc ngoại khoa cứu cấp bệnh ấy, xin đăng luôn vào đây, ai mắc phải bệnh dịch tả chẳng cần nhiều xin bài một năm cây chướng bều thì người ta thường tưởng làm cái, dăm ra bẻ và một chút muối đổ vào một chén nước nóng lượm lấy nước trong chén uống, nửa giờ đồng hồ thì hết không sai, vì tôi đã cứu nhiều người rồi, vậy ai có dịp bài này rồi, phòng người ta có bệnh chỉ giùm làm nghĩa.

TRẦN-VĂN-THÌNH.
Nhà ở làng Tân-quí-Thy, (Sa-dec).

Củ là? Củ là? Thưa phải, dẫu này của nhà thuốc "NGUYENVAN-TRI" ở Mytho, mới làm ra, và tại đó có bán đủ các thứ thuốc tây như máy nhà Đại-dược-phòng langsa ở Saigon vậy.

NỮ-KIỆT CÁCH-MẠNG NƯỚC NGA

Ngài ra lại ở các cơ-quan công cộng như nhà ăn nhà thuốc nhà nuôi trẻ con v.v... hầu hết là đàn bà làm việc cả.

Lời mực cần thận đó vốn là một đức tánh riêng của đàn bà, bởi vậy cho nên lãnh hội được nhiều điều lợi ích vô số. Tác như "chức vụ kiểm tra (tra xét) đàn bà làm rất trọn vẹn, là ra có năng lực hơn hết. Theo lời báo cáo của "Nông-công-dân-trả" về vấn đề "gần đây số đàn bà sung chức kiểm tra ở các xứ trong nước Tô-đuy-ai Nga-la-tu, tất cả có hai vạn rưỡi người, ở trong hai lĩnh sản nghiệp phát đạt, có 3490 kiểm tra viên ở

đàn bà trông nom săn sóc cho những binh bị đau yếu hoặc là bị thương thật là hết lòng, hết sức vậy.

DÀN BÀ TRONG QUÂN-ĐỘI
Ngoài hạng đàn bà dự vào các cơ quan để giúp việc cho nhà nước đã kể trên kia, lại có bọn xem quân đội để hiện trung với nước. Sau cuộc cách mạng tháng mười, phe phản cách mạng vẫn cứ lần này lượt khác kéo quân đàn đánh, đến lúc cách mạng đã gần tới lúc nguy, cơ hồ thất bại, thì bọn sơn sơn phản tác thì vút gương ném lựu, vào súng ra mà chĩa cho nước nhà. Trái bả nếm binh hỏa, bọn quân thoa ra sắc kẻ cũng rất

(1) Từ là đảng Măng-so-vie, hoặc gọi là đảng thiếu số, bọn này dùng sắc trắng cho nên cũng gọi là lập-cảng, chống lại với đảng Đỏ-lá-bô-sô-vit đã lấy được chính quyền mà lập Tô-đuy-ai Chánh-phủ đảng này đảng sắc đỏ.

hàng. Khoảng năm 1919, trong lúc Bạch-đăng (1) tiến đánh Đôn-hà (Don Basin) và Lay-găng-xi-cô (Lugansk), Đôn-ni-canh (Denikín) thì đánh Đuy-la (Dula), Đuy-đô-ni-cô (Yudenick) thì dóm nom Bì-đắc-cách-lặc (Pétrograd), lúc đó đàn bà với đàn ông chung lưng đũa cật trên chốn sa trường, chống chọi với quân thù để quét sạch thế lực phản cách mạng. Đàn bà trong quân đội ai nấy cũng thể đỡ giết máu cuối cùng của mình mà giữ gìn cho các thành được an toàn vô sự.

Đương lúc Đôn-ni-cách đã được Đuy-la rồi tiến đánh thành Mạc-ta-khoa rất kịch liệt, đàn bà ai nấy cũng liều mình có thù, thì rằng chết sạch, không chịu để cho giặc vào thành. "Nuu việc vào thành sẽ xéo thây chúng ta mà đi".

Cũng trong năm ấy, lúc Đuy-đô-ni-cô tiến gần thành Bì-đắc-cách-lặc, cách-lặc, cách thành chỉ vài dặm, đàn bà chống chọi rất hùng, tiếng "dùng cầm thiện chiến" của đàn bà thành hầu như không ai không nghe đàn hạm đàn bà vô số sẵn giạt cấp mạnh mẽ có sức đó, trừ ra 500 người, coi việc khẩn bộ ra chiến trường để trông nom săn sóc cho binh sĩ, đau yếu và bị thương, còn thì cũng với đàn ông lo toan việc đánh chặc. Trời lạnh rét thấu xương, họ cũng ra đào hầm, ở trong đội lính "súng cối xay", họ cũng rất hết sức, họ lại giúp đàn ông dâng lựu sắt ở chung quanh thành Bì-đắc-cách-lặc.

Xem thế thời đàn bà con gái ở trong quân đội giúp được rất nhiều công việc, cái cầu "Nữ tử trợ lực" của nữ-hội hữu sản giạt cấp chẳng cần trái hẳn với chân-lý w.

Trong xã-hội hữu sản giải-cấp, đàn bà không có tư-tưởng tống

quân (đi lính) chẳng qua chỉ vì ai cũng sợ nếu đàn bà đi lính thì gia đình bị phá hoại đi đó thôi. Đương lúc cuộc chiến tranh của Đế-quốc-chà-nghĩa còn chưa lữa kiết, cả Âu-Châu đều đàn cũng có đàn bà đi đánh, nhất là đàn bà nước Anh đi lính rất đông, song chẳng qua là một cách dâng đỡ tuyên truyền chủ nghĩa đế-quốc đó thôi. Đàn như đàn bà nước Nga vì bảo hộ nước công nhân mà vào súng ra chiến trường thời tại khác thế, họ khác hẳn bọn đàn bà đi tăng quân trong hội Âu-chiến.

(Còn nữa)

Sách luật
M. Nguyễn-thành-Khiết một ra một cuốn sách luật rất có ích cho xã-hội Annam; sách ấy bán tại nhà của M. Nguyễn-khảo-Nương.